

بانکداری مدرن زیر ساخت بانک قرض الحسنه رسالت است

این معنی که کاملاً اقتصادی و خودگردان بوده ولی در عین حال اجتماعی هم هستند و هدف حل یک مساله اجتماعی را دارند. این کسب و کارها خیریه نیستند و حتی ممکن است که در آنها تولید سود شود ولی سود محور نیست. بانک قرض الحسنه رسالت نیز یک بانک اجتماعی است چون سود محور نیستیم (البته یک کسب و کار هستیم) و نه به سهامداران و نه به سپرده گذاران خود سود نمی دهیم.

صورت تخصصی فقط بر روی قرض الحسنه کار می کند و تمام سپرده ها و تسهیلات بانک مبتنی بر عقد قرض الحسنه است و علاوه بر این تلاش می شود تا در بعد شرعی، فتاوی علمای جهان اسلام رعایت شود. حسین زاده با اشاره به اجتماعی بودن این بانک گفت: در دنیا کسب و کارهایی تحت عنوان کسب و کار اجتماعی وجود دارد؛ همانطور که از نامشان پیدا است، کسب و کار هستند به

مدیر عامل بانک قرض الحسنه رسالت بانکداری مدرن را مهمترین زیرساخت این بانک عنوان کرد. محمدحسین حسین زاده در جمع مدیران بانک قرض الحسنه رسالت گفت: توسعه بانکداری اجتماعی مهمترین اولویت این بانک در سال جاری است. وی با اشاره به سه بُعد هویتی (قرض الحسنه، اجتماعی و خرد بودن) این بانک اظهار داشت: بانک قرض الحسنه رسالت به

مسئول طرح تحول نظام بانکی هشدار داد

انفجارهای مهیب بانکی در راه است

به اعتقاد من بسیاری از حساسیتهای نظام بانکی مورد توجه قرار نگرفته، حتی در هیاهوی انتخاباتی نیز به آن توجه نشد، کما اینکه ممکن است طی دو هفته یا ماههای آتی، برخی مشکلات جدی را در حوزه بانکی شاهد باشیم. باید هر چه سریعتر طرحها و لایح طرح تحول نظام بانکی به تصویب رسد و این مهم در رأس اولویتهای کاری دولت قرار گیرد. برخی خلاء ها نظام بانکی کشور را رنج می دهند از این جمله عدم وجود ساختار نظارت احتیاطی و سیستمی لازم از سوی بانک مرکزی بر بانکها، عدم وجود شورای هماهنگ کننده بین بازار پول و سرمایه و بیمه ... هستند.

■ آیا ادغام موسسات فاقد مجوز می تواند به حل این مشکل کمک کند؟

ادغامها نسخه شفاف بخشی نیست. ما نیاز به قوانین لازم در حوزه پولی و بانکی داریم و این باید اولویت باشد. این عدم وجود قوانین لازم و به روز، از دهه ۶۰ به این سو به تحمیل هزینه هایی در حوزه اقتصاد و نظام بانکی منجر شده که هنوز هم آثار آن ادامه دارد.

قوانین ناقص بهتر از عدم وجود قوانین است. باید مجوز بانکها براساس عملکرد و شاخصهای عملکردی آنها قبض و بسط یابد. به این ترتیب، بحث ادغام در مراحل بعدی در چارچوب استراتژی مشخص اصلاح نظام پولی و بانکی می تواند مورد توجه باشد. مشکل نظام تصمیم گیری کشور در این است که به جای حل اساسی مسائل همواره دنبال راه حل های کوتاه مدت و مقطعی هستند که گره گشاییست و فقط برای مدتی توجه همه را از اصلاح ساختاری و بنیادی دور می کند.

عمده دلیل آن، ناهماهنگی تیمهای اقتصادی دولت و ناهماهنگی دغدغه و اولویتهای تیمهای اقتصادی و نهادهای اقتصادی است. حداقل دو لایحه بانکداری و بانک مرکزی که با همکاری بانک مرکزی و وزارت اقتصاد و خبرگان بانکی تهیه شده بود لازم بود سریعتر به تصویب می رسید که در هیأت دولت مورد توجه لازم قرار نگرفت و تنها به بحث حذف یک صفر و تبدیل واحد پول ملی از ریال به تومان تمرکز شد و به مهمترین بحثها توجه نشد. خلاء های قانونی بالاخره آثار خود را در نظام پولی و بانکی و اقتصادی نشان خواهد داد. تک به تک این خلاء ها هر وقت یک بار به اشکال مختلف چونان یک بمب به انفجاری مهیب منجر خواهد شد .

■ در شرایط فعلی چه باید کرد؟
قوای سه گانه اعم از مجریه، مقننه و قضائیه باید در خصوص حل این مشکل احساس مسئولیت کرده و با هماهنگی لازم بین مجلس و دولت، لایح و طرحهای مربوط به طرح تحول نظام بانکی به تصویب رسد.

■ علت اصلی عدم تصویب این لایح و طرحها را چه می دانید؟

احتمال بروز حوادث این چنین در نظام پولی و بانکی کشور هشدار دادیم. در حالی که طرح تحول نظام بانکی از سال ۸۷ تاکنون بر روی آن کار شده، هنوز به سامان نرسیده است. اقتدار لازم برای تصویب طرحها و لایح تحول نظام بانکی وجود ندارد. خلاء های اصلی از همین جا نشأت می گیرد. اقدامات انجام شده از طرف دولت و مجلس هنوز به سرانجام نرسیده است. این خلاء ها آثار خود را به زودی بر اقتصاد و نظام پولی و بانکی نشان خواهد داد و باید هر چه زودتر قوای سه گانه در این خصوص با هوشیاری و شتاب بیشتری عمل کرده و قوانین لازم را به تصویب برسانند. از جمله نابسامانی های موجود ناشی از عدم تصویب لایح و طرحهای مذکور، در حوزه بانکداری غیر بانکی و موسسات غیر بانکی است. در این زمینه لازم بود از سالهای قبل قوانین مفصلی به تصویب برسد و چارچوبهای

مسئول طرح تحول نظام بانکی با تأکید بر ضرورت تسریع در تصویب قوانین پولی و بانکی هشدار داد و گفت: خلاء های قانونی بالاخره آثار خود را در نظام پولی و بانکی و اقتصادی نشان خواهد داد. تک به تک این خلاء ها هر وقت یک بار به اشکال مختلف چونان یک بمب به انفجاری مهیب منجر خواهد شد. حسین عضوی عضو هیأت علمی دانشگاه امام صادق(ع)، رئیس سابق کارگروه راهبری تحول ساختاری نظام بانکی و مدیر اجر پروژه اصلاح نظام بانکی کشور است که دارای دکترای اقتصاد از دانشگاه تربیت مدرس بوده و گرایشهای تخصصی وی اقتصاد پول و بانکداری؛ اقتصاد منابع؛ اقتصاد اسلامی، عدالت اقتصادی، روش شناسی علم اقتصاد، بانکداری بین الملل، اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش بنیان و سرمایه گذاری خطر پذیر هستند. وی که مولف کتابهای «عدالت و کارایی در تطبیق با نظام اقتصاد اسلامی»، «تحلیل فقهی – اقتصادی اوراق قرضه در بازار پول و سرمایه ایران» و «مجموعه میزگردهای تخصصی پیرامون فلسفه اقتصاد اسلامی» است معتقد است که باید هر چه سریعتر خلاء قانونی، مقررات و استانداردها در نظام پولی و بانکی کشور حل شود. او عمده دلیل عدم تصویب لایح و طرحهای مربوط به تحول نظام بانکی را ناهماهنگی تیمهای اقتصادی دولت و ناهماهنگی دغدغه ها و اولویتهای تیمها و نهادهای اقتصادی در کشور یاد می کند. سایر دیدگاههای وی را در گفت و گو با تسنیم در ادامه می خوانید:

■ علت اصلی شکل گیری و مشکل آفرینی موسسات فاقد مجوز را چه می دانید؟
بارها نسبت به فقدان یک قانون جامع و

خدمات مکانیزه بانک سینا

ویژه مشتریان حقوقی

بانک سینا با پیاده سازی زیر ساختها و بسترهای نوین بانکی، امکان ارائه خدمات ویژه جهت مشتریان حقوقی را فراهم کرده است. این خدمات امکان انجام عملیات بانکی در تمامی ساعات شبانه روز را فراهم می آورد. ارائه وب سرویس از جمله این خدمات است که مشتری از آن طریق می تواند نسبت به دریافت اقلام اطلاعاتی مورد نیاز خود به صورت سیستمی اقدام نماید یا سامانه های حسابداری و مالی خود را به سپرده نزد بانک سینا به صورت اتوماتیک متصل نماید.

همچنین امکان واریز حقوق کارکنان سازمان ها و شرکت های طرف قرارداد به صورت مکانیزه در شعب بانک سینا و از طریق ارائه فایل گروهی به سادگی قابل انجام است. تلفن بانک حقوقی نیز از جمله خدماتی است که امکان دریافت صورتحساب از طریق فکس، اعلام موجودی حساب و... را برای مشتریان حقوقی فراهم می سازد. شرکت ها و سازمان هایی هم که ملزم به پرداخت سود سهامداران هستند می توانند از طریق ارائه فایل، سود سهامداران خود را در شعب بانک سینا پرداخت کنند. با استفاده از خدمت ثبت دستور پرداخت گروهی یا هم انتقال وجه های گروهی به سپرده سایر بانک ها می تواند تنها به صورت فایل ارائه شده و دستور پرداخت آن ثبت گردد.

تقدیر وزیر صنعت از

مدیر عامل بانک صادرات

ایران

وزیر صنعت، معدن و تجارت با اهدای لوح تقدیر از فعالیت بانک صادرات در رفع موانع تولید تقدیر کرد. به گزارش روابط عمومی بانک صادرات ایران، محمدرضا نعمت زاده وزیر صنعت، معدن و تجارت از اقدامات این بانک در کارگروه ملی تسهیل و رفع موانع تولید قدردانی کرد.

این تقدیر نامه عصر امروز با حضور دکتر رضا رحمانی، قائم مقام وزیر صنعت در امور تولید به سیاهش زراعتی مدیر عامل بانک صادرات ایران اهداء شد.

دکتر رحمانی در این مراسم با بیان اینکه بانک صادرات در زمینه ایجاد رونق در صنایع کوچک و متوسط موفق به کسب رتبه برتر در نظام بانکی کشور شده، تأکید کرد: بانک صادرات در زمینه یاد شده عملکرد قابل تقدیری داشته است. وی همچنین در این مراسم که داداشی، دبیر کارگروه ملی رفع موانع تولید و اقتصاد مقاومتی نیز حضور داشت، اظهار امیدواری نمود: بانک صادرات ایران همواره همکاری مناسبی را با صنعتگران داشته و انتظار داریم در سال جدید نیز شاهد ادامه همین روند در این بانک باشیم. سیاهش زراعتی مدیر عامل بانک صادرات ایران نیز در این مراسم با اشاره به اعطای تسهیلات ۶۱ هزار و ۸۰۰ میلیارد ریالی به ۱۴ هزار و ۸۰۰ بنگاه تولیدی کوچک و متوسط در سال ۹۵ اظهار داشت: پرداخت تسهیلات به بنگاههای صنعتی در سال ۹۶ نیز ادامه خواهد داشت.

وی با اشاره به کسب رتبه برتر بانک صادرات در زمینه ایجاد رونق در صنایع کوچک و متوسط تصریح کرد: این اقدامات در راستای فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و به منظور تحقق اقتصاد مقاومتی صورت گرفته که در سالجاری نیز با جدیت پیگیری خواهد شد و در سال ۹۶ نیز طرح حمایت از صنوف تولیدی را در دستور کار خواهیم داشت. شایان ذکر است: بانک صادرات از نظر رشد تسهیلات اعطایی در شبکه بانکی طی سال گذشته موفق به کسب رتبه برتر شده و تسهیلات اعطایی این بانک در مدت مذکور ۳۷/۳۶ درصد رشد داشته است.

سیستم بانکی برای بررسی به موقع تقاضاها موجب می شود که کارچاق کن ها روز به روز فربه تر و فعال تر شوند.

اظهار می دارد: برای هر کالایی و هر خدمتی که تقاضا بیشتر از عرضه باشد، سروکله واسطه ها پیدا می شود و در بازار بانکی هم همین طور است.

هاشمی با اشاره به این که سیستم بانکی کشور مان به سمت سوی خوبی نمی رود و هر سال بنیه مالی بانک ها ضعیف می شود و قدرت وام دهی آنها بشدت پایین می آید، می گوید: حتی این احتمال وجود دارد که بانک ها دیگر نتوانند در آینده تسهیلات بدهند؛ به دلیل این که میزان مطالبات معوق آنها بشدت بالا رفته، هزینه های آنها هم بشدت افزایش یافته و سپرده هایی هم که از مردم می گیرند، صرف هزینه های جاری بانک می کنند و بنابراین قدرت وام دهی ندارند. به گفته این کارشناس، در شرایطی که در کشور ما روز به روز گرفتن وام از بانک ها سخت تر می شود و تقاضا برای وام افزایش پیدا می کند و عرضه پایین است، سروکله دلال ها پیدا می شود.

هاشمی توضیح می دهد که بعضا ممکن است دلال ها در بانک ها با روسای برخی از شعب، مسئولان اجرایی و تصمیم گیر ارتباطاتی را برقرار کنند و زمانی که بانک در حال انتخاب متقاضیان واجد شرایط برای وام دادن است و مثلاً از ۱۰۰ تقاضا به ۲۰ تقاضا وام می دهد، دلال ها با این ۲۰ متقاضی ارتباط بگیرند و در قبال دریافت وام با شرایط آسان برای آنها، در صدهای بالایی را از متقاضیان دریافت می کنند.

تأیید ۷۰ درصد ارزش ملک، به صورت وام در اختیار متقاضی قرار می گیرد و در مقابل ملک در رهن بانک قرار می گیرد. در واقع کاری که در بین شرکت انجام می دهد، این است که روند انجام کار را سریع تر می کند و متقاضی می تواند در کمتر از یک ماه وام را دریافت کند و در دسرهای رفت و آمد چندین باره به بانک را نداشته باشد. البته برای دریافت چنین وامی باید متقاضی ۱۰ درصد میزان وام را هزینه کند و به کارچاق کن ها و سیستم بانکی بدهد. به عنوان مثال، اگر یک کشاورز یا گلخانه دار ۲ میلیارد تومان وام بگیرد، باید حداقل ۲۰۰ میلیون تومان هزینه کند. این شرکت ها برای کسانی که می خواهند یک واحد تولیدی کشاورزی هم راه اندازی کنند، وام می گیرند. برای چنین وامی متقاضی باید طرح توجیهی ارائه بدهد و این طرح توسط کارشناسان بانک بررسی می شود و در صورتی که مورد تأیید قرار بگیرد، متقاضی می تواند وام متناسب با طرحش را دریافت کند. وام های کشاورزی تنفس یک ساله دارد و با سود ۱۰ تا ۱۴ درصد به متقاضیان داده می شود. این وام را هم متقاضیان می توانند در عرض یک ماه دریافت کنند.

■ کمبود منابع مالی بانک ها علت ظهور کارچاق کن ها

اما بهاء الدین هاشمی، کارشناس اقتصادی در گفت و گو با «شهروند» علت اصلی بروز و ظهور کارچاق کن های بانکی را کمبود منابع برای وام دهی در بانک های داند و معتقد است؛ با لا بودن نرخ سود بانکی و پیشرفته نبودن

وام از یک میلیون تا ۱۰۰ میلیارد تومان یک آگهی دیگر در یکی از سایت ها نظرم را جلب می کند. متن آگهی این است: «ما می توانیم برای شما در مدت بسیار کوتاه و شرایطی استثنایی و از بانک های دولتی وام بگیریم.» زمانی که با این شرکت تماس می گیرم، پاسخ دهنده تلفن می گوید که وام ها از یک میلیون تومان تا ۱۰۰ میلیارد تومان بوده و با کارمزد ۲ تا ۲۸ درصد و در سراسر کشور پرداخت می شود. تلاش این شرکت، آن است که در کمتر از ۲۰ روز کاری وام را به دست متقاضی برساند و برای این منظور قبل از این که وام را به متقاضی بدهند، ۵ درصد آن را به عنوان دستمزد برمی دارند. این شرکت برای تولید کنندگان و حتی تولید کنندگان ورشکسته هم تا هر سقفی که بخواهند وام می گیرد و نامه کسر از حقوق چند کارمند رسمی یا وثایق ملکی را در مقابل مطالبه می کند اما با استفاده از زد و بندهایی که در بانک ها دارد، بسیار سریع وام می گیرد و به دست تولید کنندگان می رساند.

با یکی دیگر از این موسسات که تبلیغی در یکی از روزنامه ها دارد، تماس می گیرم و خودم را گلخانه داری معرفی می کنم که در آستانه ورشکستگی قرار دارد و حاضر است به هر قیمتی وام بگیرد. مردی که جواب تلفن را می دهد، عنوان می کند که برای وام کمتر از ۲ میلیارد تومان کار نمی کند و برای این که بتواند وام چند روزه ای را از بانک کشاورزی برای یک واحد تولیدی دریافت کند، باید آن واحد تولیدی مورد کارشناسی قرار بگیرد و پس از کارشناسی و در صورت

وامی که جور کرده اند، دارد. البته معمولاً این کارچاق کن های بانکی بین ۱۰ تا ۱۰۰ درصد مبلغ وام را به عنوان حق الزحمه خود بر می دارند که تعیین میزان دقیق آن به توافق بین این موسسات و وام گیرنده بستگی دارد. سودی هم که وام گیرنده بعد از دریافت تسهیلات باید پرداخت کند، بین ۱۰ تا ۲۰ درصد است که البته این هم بستگی به میزان و نوع وام دارد.

تولید کنندگانی که در آغاز راه ایجاد یک واحد تولیدی هستند و آنهایی که ورشکسته شده اند و برای احیای کسب و کار خود نیاز به پول و نقدینگی دارند، به نوعی از مشتریان اصلی کارچاق کن های بانکی هستند. به یکی از این موسسات که تبلیغ آب و تاب داری برای کار خود در یکی از روزنامه ها و فضای مجاز کرده، زنگ می زنم و خود را تولید کننده پوشاک معرفی می کنم که ورشکسته شده و خواهان گرفتن وام فوری است. دختر جوانی به تماس من پاسخ می دهد و می گوید که می تواند تا سقف ۱۵۰ میلیون تومان وام بگیرد، البته با نامه کسر از حقوق یک کارمند رسمی دولت که متقاضی به ازای هر ۳۰ میلیون تومان باید یک ضامن با نامه کسر از حقوق بیاورد. به گفته او، در صورتی که فردی وام ۱۰۰ میلیون تومانی بخواهد، باید حداقل سه ضامن کارمند رسمی با نامه کسر از حقوق معرفی کند و آنها می توانند در عرض ۱۰ تا ۱۵ روز وام را برایش بگیرند. این وام با سود ۱۴ درصد است و باید برای پرداخت اقساط آن در ۱۰ سال، ماهانه حدود یک میلیون و ۴۰۰ هزار تومان پرداخت شود.

بهاء الدین هاشمی، کارشناس اقتصادی علت اصلی بروز و ظهور کارچاق کن های بانکی را کمبود منابع برای وام دهی در بانک ها می داند و معتقد است؛ با لا بودن نرخ سود بانکی و پیشرفته نبودن سیستم بانکی برای بررسی به موقع تقاضاها موجب می شود که کارچاق کن ها روز به روز فربه تر و فعال تر شوند.

حتماً شما هم دست کم یک بار به آگهی های وام فوری که در فضای مجازی و حتی ستون آگهی بعضی روزنامه ها وجود دارد، برخورداید یا شاید حتی مجبور شده اید که از این موسسات و شرکت ها وام هم بگیرید. آگهی های این موسسات و شرکت ها نشان می دهد که آنها می توانند ۱۰ میلیون تا چندین میلیارد تومان وام برای متقاضیان بگیرند. در شرایطی که بانک ها از پرداخت وام حتی وام های کوچک امتناع می کنند و اگر هم حاضر به پرداخت وام بشوند، متقاضی باید از هفت خوان رستم بگذرد و ده ها مدرک و وثیقه به بانک ارائه بدهد تا در صورتی که مورد تأیید قرار بگیرد، بتواند پس از گذشت مدت طولانی تسهیلات مورد نیازش را دریافت کند. بنابراین برای بسیاری از کسانی که در دریافت وام عجله دارند و حوصله و وقتی برای گذراندن هفت خوان رستم، بانک ها ندارند، این کارچاق کن های بانکی بسیار ایده آل هستند.

■ حق الزحمه بالای موسسات وام دهنده

این موسسات و شرکت ها معمولاً پول کلانی را بابت جور کردن وام از متقاضیان می گیرند و البته پولی که می گیرند، بستگی به میزان